

Οι Διαγωνισμοί «Αριστοτέλης» και οι Ολυμπιάδες Φυσικής

Η εμπιστοσύνη σχολείων και μαθητών στους Πανελλήνιους Διαγωνισμούς Φυσικής / Φυσικών «Αριστοτέλης» αποδεικνύεται από τις συνεχιζόμενες * -πέρα από κάθε προσδοκία και παρά την όποια παραπληροφόρηση- δηλώσεις συμμετοχής σε αυτούς. Ο αριθμός των δηλώσεων συμμετοχής έως τώρα αποδεικνύει επίσης ότι οι εκπαιδευτικοί, οι μαθητές και οι γονείς τους:

- Γνωρίζουν ότι οι Διαγωνισμοί «Αριστοτέλης» είναι συνέχεια των Διαγωνισμών Φυσικής / Φυσικών των προηγούμενων ετών, οργανώνονται δε τώρα από την Εταιρεία Φυσικής σε αποκλειστική συνεργασία με το Τμήμα Φυσικής ΕΚΠΑ, μετά από ομόφωνη απόφαση της Γενικής Συνέλευσής του.
- Γνωρίζουν ότι η Ομάδα που σχεδιάζει και πραγματοποιεί τους Διαγωνισμούς Φυσικής / Φυσικών «Αριστοτέλης» και τη συμμετοχή της χώρας μας στις Διεθνείς Ολυμπιάδες Φυσικής είναι η ίδια Ομάδα που όλα τα προηγούμενα χρόνια σχεδίαζε και πραγματοποιούσε εξ ολοκλήρου τους Διαγωνισμούς Φυσικής / Φυσικών και τη συμμετοχή της χώρας μας στις Διεθνείς Ολυμπιάδες Φυσικής.
- Γνωρίζουν ότι έχουν αναρτηθεί ή αναρτώνται ενδεικτικά θέματα και οι θεματικές ενότητες από τις οποίες θα επιλεγούν τα θέματα των Διαγωνισμών «Αριστοτέλης» για το λύκειο, το γυμνάσιο και το δημοτικό (<http://micro-kosmos.uoa.gr> ή και www.εεφεε.gr).
- Γνωρίζουν τέλος ότι οι Διαγωνισμοί «Αριστοτέλης» είναι οι μόνοι που διεξάγονται υπό την αιγίδα του Υπουργείου Παιδείας και οι μόνοι που επιλέγουν, όπως και πέρσι, τους μαθητές που θα εκπροσωπήσουν τη χώρα μας στην 48^η Διεθνή Ολυμπιάδα Φυσικής 2017 (εγκύκλιοι Φ15/26038/Δ2/16-02/2017 και Φ15/193259/Δ2/14-11-2016, 190814/Δ2/10-11-2016, Φ15/10294/Δ2/23-01-2017, Φ.14/2317/186243/Δ1/04-11-2016).

* έως και την 01 ΜΑΡ 2017

*****

ΔΕΚ 2016

Η Ελληνική Εταιρεία Φυσικής για την Επιστήμη και την Εκπαίδευση (εεφεε) θεωρεί ότι μία από τις σημαντικότερες και ουσιαστικότερες δράσεις της για την προαγωγή της φυσικής στην εκπαίδευση είναι η σχεδίαση, επιλογή / πρόταση θεμάτων και πραγματοποίηση των ετήσιων Πανελλήνιων Διαγωνισμών Φυσικής σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, αλλά και η επιλογή και η προετοιμασία μαθητών της γ' λυκείου για τη συγκρότηση της ελληνικής ομάδας μαθητών που λαμβάνει μέρος στις Διεθνείς Ολυμπιάδες Φυσικής κάθε χρόνο. Οι παραπάνω δράσεις (και οι ανα-δράσεις τους), όταν γίνονται με σεβασμό στο γνωσιακό αντικείμενο, υπευθυνότητα στην σύνθεση των θεμάτων και αξιόπιστη εφαρμογή των κανόνων της μεθοδολογίας και της δεοντολογίας της επιστήμης και της εκπαίδευσης, συνιστούν –εκτός των άλλων– και πεδίο έρευνας για τη βελτιστοποίηση της εκπαίδευσης (θεωρητικής και πειραματικής) στη φυσική.

Έτσι, μαζί με τον απολογισμό των περυσινών Πανελλήνιων Διαγωνισμών Φυσικής / Φυσικών «Αριστοτέλης» 2016 και τον απολογισμό της συμμετοχής των επιλεγέντων από αυτόν το Διαγωνισμό μαθητών της γ' λυκείου στη Διεθνή Ολυμπιάδα Φυσικής 2016, η εεφεε υπέβαλε την 29/07/2016 αίτημα στο Υπουργείο Παιδείας για την έγκριση διεξαγωγής των Πανελλήνιων Διαγωνισμών Φυσικής / Φυσικών «Αριστοτέλης» 2017 (για το λύκειο, το γυμνάσιο και το δημοτικό), αλλά και την επιλογή από αυτόν το Διαγωνισμό των μαθητών της γ' λυκείου που θα

συγκροτήσουν την ελληνική ομάδα που θα λάβει μέρος στη Διεθνή Ολυμπιάδα Φυσικής 2017, όπως πέρυσι. Τους Διαγωνισμούς «Αριστοτέλης» διοργανώνει η Ελληνική Εταιρεία Φυσικής σε συνεργασία με το Τμήμα Φυσικής του ΕΚΠΑ -μετά από σχετική ομόφωνη Απόφαση της Γενικής του Συνέλευσης (13/06/2016)- που έχει την επιστημονική και εκπαιδευτική ευθύνη / επιμέλεια των Διαγωνισμών.

Το Υπουργείο Παιδείας, με την έγκριση και υπό την αιγίδα του (με τις εγκυκλίους Φ.14/2317/186243/Δ1/04-11-2016, Φ15/193259/Δ2/14-11-2016 και 190814/Δ2/10-11-2016) επιτρέπει στα σχολεία και στους μαθητές όλης της χώρας να συμμετάσχουν στους Πανελλήνιους Διαγωνισμούς Φυσικής / Φυσικών «Αριστοτέλης» 2017, που αποκλειστικά θα οδηγήσουν και στην επιλογή των Ελλήνων μαθητών για την 48^η Διεθνή Ολυμπιάδα Φυσικής 2017. Οι σχετικές εγκύκλιοι για τους εγκεκριμένους -μόνον- Διαγωνισμούς αποστέλλονται σε όλα τα σχολεία από τις Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

Πληροφορίες και αναλυτικές οδηγίες αναρτώνται στους διαδικτυακούς τόπους [www.εεφε.ε.ε.ε.ε.ε.gr](http://www.εεφε.ε.ε.ε.gr) και <http://micro-kosmos.uoa.gr>

Για την προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή της εεφεε
Γεώργιος Τόμπρας
Γεώργιος Θεοφ. Καλκάνης

Οι Πανελλήνιοι Διαγωνισμοί Φυσικών (Δημοτικού) / Φυσικής (Γυμνασίου, Λυκείου)

«Αριστοτέλης» 2016

Με την ανακοίνωση των ονομάτων των πρωτευσάντων μαθητών της Ε' και ΣΤ' τάξης του Δημοτικού, της Α', Β' και Γ' τάξης του Γυμνασίου και της Α', Β' και Γ' τάξης του Λυκείου, όπως και των ονομάτων των μαθητών που θα εκπροσωπήσουν τη χώρα μας στη Διεθνή Ολυμπιάδα Φυσικής 2016 ολοκληρώνεται η εξεταστική και αξιολογική διαδικασία των Πανελλήνιων Διαγωνισμών Φυσικών / Φυσικής «Αριστοτέλης» 2016.

Έχουν ανακοινωθεί τα ονόματα των 499 πρωτευσάντων της Ε' Δημοτικού, των 586 πρωτευσάντων της ΣΤ' Δημοτικού, των 305 πρωτευσάντων της Α' Γυμνασίου, των 167 πρωτευσάντων της Β' Γυμνασίου και των 157 πρωτευσάντων της Γ' Γυμνασίου, των 119 πρωτευσάντων της Α' Λυκείου και των 91 πρωτευσάντων της Β' Λυκείου, των 131 πρωτευσάντων της α' φάσης της Γ' Λυκείου καθώς και τα ονόματα των 5 μαθητών που πρώτευαν στη β' φάσης της Γ' Λυκείου και θα συγκροτήσουν την ελληνική ομάδα στη φετινή Διεθνή Ολυμπιάδα Φυσικής. Οι αριθμοί των πρωτευσάντων μαθητών που ανακοινώνονται είναι οι μεγαλύτεροι των τελευταίων ετών, λόγω του αυξημένου αριθμού των συμμετεχόντων μαθητών κάθε τάξης αλλά και της κατανομής των επιδόσεών τους.

Η συμμετοχή των μαθητών στους Πανελλήνιους Διαγωνισμούς δεν στοχεύει στην όποια συγκυριακή βαθμολογική κατάταξή τους, ούτε οι καλές επιδόσεις είναι αυτοσκοπός. Η συμμετοχή τους στοχεύει στην εξοικείωσή τους με ένα ευρύτερο του σχολείου τους περιβάλλον άμιλλας, με συνθετικές ερωτήσεις αυξημένης κατά κανόνα δυσκολίας οι οποίες περιλαμβάνουν απαραίτητα και ερωτήσεις πειραματισμού (όπως επιβάλλουν οι διεθνείς πρακτικές της εκπαίδευσης στις Φυσικές Επιστήμες). Επίσης στοχεύει στη συγκριτική αποτίμηση μαθητών και σχολείων στο ευρύτερο εκπαιδευτικό περιβάλλον, στη χώρα μας και διεθνώς, για την εναρμόνιση των διδασκόμενων θεματικών του γνωστικού αντικείμενου και των πειραματικών διαδικασιών στο σχολείο, καθώς και των μεθόδων και πρακτικών εκπαίδευσης και αξιολόγησης.

Επισημαίνεται ότι η δημοσιοποίηση των ατομικών επιδόσεων των μαθητών θα δημιουργούσε άλλους προβληματισμούς, ενώ η προσωπική ενημέρωση γονέων και μαθητών υπερβαίνει τις δυνατότητες των εθελοντών συνεργατών μας.

*****

Οι Πανελλήνιοι Διαγωνισμοί Φυσικών (Δημοτικού) / Φυσικής (Γυμνασίου, Λυκείου)

έως και το 2015

Το Εργαστήριο Φυσικών Επιστημών είχε (έως και το 2015) την αποκλειστική ευθύνη –επιστημονική και εκπαιδευτική– για:

- τη σχεδίαση, σύνθεση και επιλογή των θεμάτων, την αξιολόγηση των γραπτών και την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων των 25 Πανελλήνιων Διαγωνισμών Φυσικής Λυκείου, των 3 Πανελλήνιων Διαγωνισμών Φυσικής Γυμνασίου και των 3 Πανελλήνιων Διαγωνισμών Φυσικών Δημοτικού,
- τη σχεδίαση, σύνθεση και επιλογή των θεμάτων, την αξιολόγηση των γραπτών και την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων, καθώς και την επιλογή των πέντε μαθητών, την προετοιμασία και τη συνοδεία τους σε 13 Διεθνείς Ολυμπιάδες Φυσικής,
- τη συγγραφή και υποβολή στο Υπουργείο Παιδείας των απολογισμών των Πανελλήνιων Διαγωνισμών και των Διεθνών Ολυμπιάδων Φυσικής, οι οποίοι συνοδεύονταν από προτάσεις για την εκπαίδευση στη φυσική στη χώρα μας, με βάση τις εμπειρίες του Εργαστηρίου από τους Διαγωνισμούς και τις Ολυμπιάδες (σημειώνεται ότι το Εργαστήριο συνέτασσε και υπέβαλε στο Υπουργείο Παιδείας κάθε χρόνο την αίτηση έγκρισης διεξαγωγής των Διαγωνισμών και συμμετοχής της χώρας μας στις Ολυμπιάδες, αφού το Υπουργείο Παιδείας έχει τις αρμοδιότητες αυτές).

Το Εργαστήριο Φυσικών Επιστημών, μετά την ολοκλήρωση των Διαγωνισμών και της Ολυμπιάδας 2015 και αφού είχε αποστείλει τις παρακάτω **επιστολές (27/02/2015 και 21/05/2015)** στην Ένωση Ελλήνων Φυσικών **χωρίς να λάβει οποιαδήποτε απάντηση** (προφορική ή γραπτή) **διέκοψε** από το 2015 την όποια συνεργασία του με αυτήν την Ένωση.

*****

Προς τον Πρόεδρο, τους Αντιπροέδρους και τα Μέλη
του Διοικητικού Συμβουλίου της Ένωσης Ελλήνων Φυσικών

Αγαπητοί Συνάδελφοι,

οι συνεργάτες και οι υποψήφιοι διδάκτορες του Εργαστηρίου Φυσικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αθηνών που εργάζονται για τη διεξαγωγή κάθε χρόνο των Πανελληνίων Διαγωνισμών Φυσικών / Φυσικής έχουν την εντύπωση ότι η Ένωση Ελλήνων Φυσικών, με την οποία το Εργαστήριο συνεργάζεται, όχι μόνο δεν έχει πλήρη γνώση του τι ακριβώς κάνουν και ποιος είναι ο φόρτος – ποσοτικός και συναισθηματικός– του έργου που αναλαμβάνουν κάθε χρόνο, αλλά και επιπλέον θεωρούν ότι δεν έχουν την πλήρη συμπαράσταση –ή έστω το ενδιαφέρον– των μελών της Ένωσης στις προσπάθειές τους, ακόμη και όταν βοηθούν ενεργά –με διεξαγωγή πραγματικών πειραμάτων– τις εκδηλώσεις της Ένωσης.

Το έργο το οποίο επιτελούν –εθελοντικά και αφιλοκερδώς, επισημαίνω εγώ– απαιτεί κόπο και τη διάθεση μεγάλου μέρους του χρόνου τους, είναι δε εξειδικευμένο, απαιτητικό και μπορεί να τους εκθέσει –εκ των υστέρων...– στην κριτική όλων αν κάνουν οποιοδήποτε λάθος. Επίσης επισημαίνω ότι δεν έχει σημειωθεί κάποια παράλειψη, «διαρροή» ή αστοχία έως σήμερα, για πολλά χρόνια. Αντίθετα, πολλά από τα θέματα –κυρίως τα «πειραματικά»– έχουν αποτελέσει (και θα αποτελούν, ελπίζουμε) εναύσματα και δείγματα για αντίστοιχα θέματα των πανελληνίων εξετάσεων, ενώ οι μαθητές μας επιτυγχάνουν διακρίσεις και βραβεία σε όλες τις τελευταίες Διεθνείς Ολυμπιάδες Φυσικής.

Ειδικότερα, για την προετοιμασία των φετινών (2015) Πανελληνίων Διαγωνισμών Φυσικών (α' και β' φάσης της Ε' και ΣΤ' τάξης του Δημοτικού Σχολείου στις 31 Μαρτίου και 9 Μαΐου, αντίστοιχα) και Φυσικής (Α', Β' και Γ' τάξης Γυμνασίου, Α', Β' τάξης Λυκείου και α' και β' φάσης της Γ' τάξης Λυκείου στις 7 Μαρτίου) τα μέλη της Ομάδας, όπως κάθε χρόνο:

- έχουν σχεδιάσει, πραγματοποιήσει και λειτουργήσει ηλεκτρονική διαδικτυακή πλατφόρμα / βάση δεδομένων για τις δηλώσεις συμμετοχής των Δημοτικών Σχολείων, Γυμνασίων και Λυκείων (των οποίων οι μαθητές θα λάβουν μέρος στους Διαγωνισμούς),
- έχουν παραλάβει ήδη αιτήσεις και καταστάσεις συμμετοχής από περισσότερα από 950 σχολεία και περισσότερους από 10.000 μαθητές (έως τώρα) και τις έχουν καταχωρίσει στην πλατφόρμα / βάση δεδομένων, αφού πρώτα έχουν ελέγξει διπλοεγγραφές και ειδικές περιπτώσεις, ακόμη και μετά την τελική προθεσμία παραλαβής τους,
- έχουν απαντήσει –και απαντούν συνεχώς– τηλεφωνικά ή διαδικτυακά σε εκατοντάδες ερωτήσεις οι οποίες κατά κανόνα οφείλονται σε μη ανάγνωση στον διαδικτυακό μας τόπο των οδηγιών ή σε παραβίασή τους (...)

αλλά και:

- έχουν ξεκινήσει από μηνός –και συνεχίζουν– τη σύνθεση (όπως κάθε χρόνο) τριών πρωτότυπων θεωρητικών θεμάτων και ενός πρωτότυπου πειραματικού θέματος για κάθε έναν από τους Πανελληνίους Διαγωνισμούς
  - Φυσικών (α' και β' φάσης) Ε' και ΣΤ' τάξης του Δημοτικού Σχολείου
  - Φυσικής Α', Β' και Γ' τάξης Γυμνασίου
  - Φυσικής Α', Β' και (α' και β' φάσης) Γ' τάξης Λυκείου
 μαζί με τις λύσεις τους,
- προτίθενται να αποστείλουν ηλεκτρονικά τα θέματα των Διαγωνισμών τις ημέρες διεξαγωγής τους, αλλά και να απαντούν σε ερωτήσεις ή να δίνουν διευκρινίσεις για αυτά, όταν χρειαστεί,
- αναγκάζονται –μερικοί από αυτούς– να συμμετέχουν και στην επιτήρηση των διαγωνιζόμενων ελλείψει ικανού αριθμού επιτηρητών,
- προτίθενται να αξιολογήσουν τα χιλιάδες γραπτά των μαθητών και να επιλέξουν / δημοσιεύσουν τα ονόματα των πρωτευσάντων, ξεχωρίζοντας επίσης τους πέντε μαθητές οι οποίοι θα συγκροτήσουν την Ομάδα που θα εκπροσωπήσει τη χώρα μας στην φετινή Διεθνή Ολυμπιάδα Φυσικής και
- προτίθενται να προετοιμάσουν τους μαθητές αυτούς επί μία εβδομάδα –με ολόημερο εξαντλητικό πρόγραμμα– στο Εργαστήριο Φυσικών Επιστημών σε θεωρητικές και πειραματικές ασκήσεις,

χωρίς καμία βοήθεια από τα μέλη της ΕΕΦ, όπως ακριβώς έχει συμβεί όλα τα τελευταία χρόνια.

Φοβούμαι ότι η συνεργασία του Εργαστηρίου με την ΕΕΦ δεν στηρίζεται σε αμφίπλευρο ενδιαφέρον.

Καθηγητής Γ. Θ. Καλκάνης

Η επιστολή αυτή αποστέλλεται ερήμην των μελών της Ομάδας και δεν αφορά σε οποιαδήποτε υλική απολαβή των μελών της Ομάδας.

*****

21/05/2015

Προς τον Πρόεδρο, τους Αντιπροέδρους και τα Μέλη
του Διοικητικού Συμβουλίου της Ένωσης Ελλήνων Φυσικών

Συνάδελφοι,

με την ολοκλήρωση των εξετάσεων των Πανελληνίων Διαγωνισμών Φυσικών / Φυσικής 2015 και πλησιάζοντας στην ολοκλήρωση και των άλλων διαδικασιών τους, όπως το Εργαστήριο έχει δεσμευθεί έχοντας την επιστημονική και εκπαιδευτική ευθύνη των Διαγωνισμών, θεωρώ ότι η συνέχιση της συνεργασίας του με την Ένωση Ελλήνων Φυσικών δεν είναι δυνατόν να συνεχισθεί, αφού δεν στηρίζεται σε αμφίπλευρο ενδιαφέρον και σεβασμό.

Σεβασμό που δεν αντέχει ούτε καν σε μία απάντηση σε επιστολές μου ή μία ολιγόλεπτη συμπαράσταση κατά τις διαδικασίες των Διαγωνισμών ή έστω έναν καλό λόγο -ποτέ!- για τα παιδιά που δούλεψαν αφιλοκερδώς και εθελοντικά αλλά με μεγάλο ενθουσιασμό και για πολύ χρόνο.

Φαίνεται ότι ακόμη και παλιές καλές συνεργασίες και παλιές καλές φιλίες τελειώνουν κάποτε.

Σε κάθε περίπτωση ευχαριστώ.

Γ. Θ. Καλκάνης

*****